

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)

No. (Štev.) 12.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

20. MARCA (MARZO) 1958

PLAČANA IN LJUDSKA KULTURA

Goriški “Katoliški glas” je pod gornjem naslovom objavil uvodnik, iz katerega je razvidno, kako je komunizem na Primorskem vse kulturno delovanje vpregel v svojo propagando. Članek je važen za poznavanje sedanjih razmer med primorskimi rojaki. Zato ga ponatiskujemo v celoti.

★

Že iz grških in rimskih časov je znano, da so raznovrstni diktatorji podpirali in plačevali umetnike zato, da so ti proslavljali njih in njihova dela. Kot klasičen primer navajajo pesnika Vergila, ki mu je cesar Avgus omogočil življenje brez težjih materialnih skrbi, v zameno je pa Vergil ovekovečil Agusta in rod Julijev v Encidi. Od takrat so si vsi diktatorji želeli najti takega Vergila, ki bi jih kakorkoli ovekovečil, ko se že sami ne morejo v svojih delih. Šaj je znano, da diktatorji najmanj upoštevajo rek modrega Ali Rašida derviša: “V delih živeli smo boš večno.” (Aškere, Čaša nesmrtnosti).

To velja še posebej za novodobne diktatorje z imenom boljševiki ali komunisti. Ti ljudje so v svoji nadutosti vse vklebili v svoj diktatorski voz: politiko in gospodarstvo, vedo in umetnost, filozofijo in vero. Vse naj služi vsemogočni partiji za vzdrževanje njene oblasti nad ljudstvom.

Kakor v Sovjetiji, tako so to načelo izpeljali tudi v Jugoslaviji in posebej še v Sloveniji. Kako ga izvajajo tam nas danes ne zanima, ker bi hoteli pokazati, kako izvajajo to načelo v zamejstvu, pri nas na Tržaškem in Goriškem.

Plačana kultura

Za človeka, ki od leta 1945 dalje gleda in opazuje življenje pri naši slovenski narodni manjšini, je takoj vidno, da tu raste dva ločeni kulturi: ena je paradržavna, druga je prava ljudska kultura svobodnih ljudi; lahko bi ji rekli “ljudska” kultura, saj je tolikokrat brezimna in tako pristno domača kakor vse, kar je res iz ljudstva. Prvo zato imenujemo “plačano kulturo”, drugo pa “ljudsko”.

Prva leta po vojni se je ta plačana kultura šopirila prav kakor pav v znani basni. Na široko se je razpihovala na tržaškem radiu, v Avditoriju, v bivšem Trgovskem domu v Gorici in drugod. Na kulturo se še ozreti ni hotela. Saj so takrat povsem prezirali vse, kar so ustvarjali ostali Slovenci, nezaznamovani z rdečo zvezdo. Potem so prišla leta krize. Odhod zaveznikov iz Gorice, razkol med kominformisti in titovci leta 1948 sta povzročila, da je plačana kultura začela pešati. Vendar je bila še vedno močna. Tudi na vasi se je uveljavljala, tako, da so zgradili razne domove. V Sv. Križu na Tržaškem kar dva. Mislili so na lastna prosvetna društva, osnovali Prosvetno Matico, imeli svoje pevske zbornice, postavili na noge svoje lastno poklicno gledališče. Zdelo se je, da gre vse s polno paro. A ni šlo. Podoželskih društev je bilo vedno manj in vedno skromnejše je postajalo njih delo. Tudi v obeh mestih, Trstu in Gorici, je plačana rdeča kultura postajala majhna. Posebno v Gorici nimajo skoro več kaj lastnega pokazati. V Trstu upajo na novi kulturni dom, ki ga gradijo z italijanskim denarjem, da bo pomagal njim plačani dekli do večjega zagona. Vendar moremo danes, po trinajstih letih njih slave, reči, da jim je ostalo edinole Slov. narodno gledališče v Trstu kot edina relikvija plačane kulture v zamejstvu.

Ljudska kultura

Nasproti tej kulturi pa se je iz nič začela razvijati druga, ljudska kultura in sicer brez podpor in zlasti brez komande iz Ljubljane in Beograda. Ta kultura je nastala iz volje slovenske narodne manjšine, da hoče kulturno živeti in se udeleževati. Nastali so tako razni pevski zbori, igralske skupine, prosvetna katoliška društva, kulturni klubi, prve župnijske in družbene dvorane, misli in načrti o dostojnejših dvorinah in domovih. Vse to brez kakršne koli podpore matične države in celo proti volji njenih uradnih predstavnikov pri nas. Tabori na Repentabru in v Števerjanu, dramske prireditve v tržaškem Avditoriju in v dvorani goriške Marijine družbe, v bazoviški župnijski dvorani in drugod po naši tržaški in goriški deželi, nastopi cerkvenih pevskih zborov ob raznih priložnostih, posebno še razne knjige in časopisi, ki so medtem izšli ali še izhajajo, vse to in drugo priča, da med nami raste ljudska kultura in se razvija med tisoč težavami in ovirami, vendar poganja in se ponekod že dobro krepi. Ljudska kultura je to, ker je poglajala iz ljudstva in je največkrat brezimna, nepoznana, sad tisoč skritih žrtev. Prav tako se mi zdi, kakor so nekoč v srednjem veku ustvarjali nesmrtni gotške bazilike, ali kakor je nepoznani slovenski umetnik ustvarjal v preteklosti naše vsakovrstne domače umetnine brez vsake podpore razen one, ki mu je izhajala na ravnost iz ljudstva. Ta bolj ali manj brezimna kultura med nami raste počasi, a nevzdržno in se krepi; ona druga, plačana kultura, pa prav tako počasi, a nevzdržno propada in se izgublja, ker med ljudstvom nima korenin, in zlasti, ker nima nesebičnih delavcev in gojiteljev. Honorarji postajajo plačani kulturi njena smrt. Ko bo ta kultura imela svoj tempelj v novem Slov. kulturnem domu v Trstu, ali bo še kaj življenja v njej? Mislim, da toliko, kolikor bo honorarjev.

Mi pa, ki ustvarjamo slovensko ljudsko kulturo v zamejstvu, ne pozabimo na oni znameniti kostanj iz Cankarjevih Podob iz sanj: rastele je ta kostanj, da so se vsi čudili. Ko so odkopali ob njegovih koreninah, so videli, da je rastele na kosteh. Če se bomo za našo kulturo radi in nesebično žrtvovali, bo rastele in uspevala kot oni kostanj, vsem nasproti, komu navkljub.”

DRŽAVLJANSKA VOJNA V INDONEZIJ

Državljanska vojna v Indoneziji se je razplamtela v vsej krutosti med osrednjo prokomunistično vlado v Djakarti na Javi in protikomunistično vlado v Padangu na Sumatri. Djakartska vlada je poslala na Sumatro svoje vojaške in letalske oddelke. Bombardirala je uporniške postojanke, ukazala ustavitve obrata petrolejski družbi Caltex na Sumatri in pozvala z letaki iz letal prebivalstvo na uporniškem ozemlju, naj zapusti upornike in se pridruži djakartski vladi. Petrolejsko področje družbe Caltex so zasedli padalci, ki so skušali obdržati zvezo med petrolejskimi vrelci in obalo otoka, do koder so speljani petrolejski vodi za nadaljni odvoz petroleja na Javo. Upornikom se je posrečilo ta padalski oddelek obkoliti in ga deloma uničiti deloma zajeti.

Po prvih vojaških udarih djakartske vlade je izgledalo, da se uporniki ne bodo mogli dolgo držati zaradi velike letalske in pomorske nadmoči napadalca. Toda v zadnjih dneh minulega tedna so se začeli upornikom pridruževati številni vojaški oddelki na drugih otokih, ki so doslej ali stali ob strani ali pa bili zvesti djakartski vladi. Na tak način

so djakartske sile izgubile tudi največje vojaško središče na Sumatri Medan.

Djakartska vlada je objavila, da uporniki dobivajo orožje iz USA in drugih zapadnih držav. USA je obtožbe zanikala. Res pa je, da uporniki dobivajo vsa moralno podporo v zapadnem svetu, ker so zapadne sile ugotovile, da je djakartska vlada polagoma, toda vztrajno, prehajala pod popolno kontrolo komunističnih ministrov, ki jih je Sukarno nastavil pod pretvezo, da bi dal vladi demokratski značaj.

Iz komunističnega bloka doslej še ni bilo uradnih izjav o državljanski vojni v Indoneziji. Ta molk je prekinil v nedeljo Tito, ki je, kot zvest zaveznik Moskve, v govoru, ki ga je imel v Beogradu, propagandno poskušal vplivati na potek dogodkov v Indoneziji, ko je govoril: “Indonezijski položaj me spominja na predigro vojne v Španiji in zelo se bojim, da bodo gotove tuje sile, ki jim prija živčna vojna, sprožile spopad, ki bo zanimal smodnišnico po vsem svetu.” Obtožil je USA, da pošilja orožje upornikom v Indoneziji in ameriški tisk, da napada djakartsko vlado.

VRHOVNA KONFERENCA MORDA ŠE LE V JULIJU

Vprašanje, če in kdaj se bodo veliki štirje sestali na vrhovni konferenci, je tudi minuli teden ostalo nerešeno. Zadeva se je prav za prav še bolj zapletla, ker je ZSSR v ponovnem pismu Eisenhowerju ter na tiskovnih konferencah v Moskvi in v Washingtonu, kjer je v imenu Kremlja govoril sovjetski veleposlanik Menšikov, postavila tri zahteve, ki so za zapadne velesile povsem nesprejemljive.

Življe obeh Nemčij; ZSSR smatra, da v okviru ZN ni mogoče razpravljati o vprašanju razorožitve, pač pa samo na vrhovni konferenci ter se zato tozadevnih razgovorov v ZN ne bo več udeleževala; ZSSR je pripravljena pristati na mednarodno kontrolo vsesvirskega pro-

stora, če USA izprazni in odpravi vsa svoja oporišča okoli sovjetskega imperija, zlasti v Evropi, Afriki in na Srednjem Vzhodu.

Na take zahteve Zapad ne more pristati. Zunanji ministri USA, Anglije in Francije, ki so na konferenci organizacije SEATO v Manili razpravljali tudi o teh sovjetskih predlogih, so sklenili, da bodo še nadaljevali s pripravami na vrhovno konferenco, čeprav se možnost Zapad tudi hoče imeti najprej sestank z zunanjimi ministri, ki bi ga bilo mogoče najhitreje sklicati šele v maju t. l., konferenco štirih predsednikov pa šele v juliju, ker se bosta pred tem, t. j. junija, sestala Macmillan in Eisenhower.

PO KONFERENCI SEATO

Na konferenci obrambne organizacije za jugovzhodno Azijo SEATO USA ni povsem pojasnila svojega položaja z ozirom na odnose med različnimi protikomunističnimi pakti, ki jih je po drugi

riju in v dvorani goriške Marijine družbe, v bazoviški župnijski dvorani in drugod po naši tržaški in goriški deželi, nastopi cerkvenih pevskih zborov ob raznih priložnostih, posebno še razne knjige in časopisi, ki so medtem izšli ali še izhajajo, vse to in drugo priča, da med nami raste ljudska kultura in se razvija med tisoč težavami in ovirami, vendar poganja in se ponekod že dobro krepi. Ljudska kultura je to, ker je poglajala iz ljudstva in je največkrat brezimna, nepoznana, sad tisoč skritih žrtev. Prav tako se mi zdi, kakor so nekoč v srednjem veku ustvarjali nesmrtni gotške bazilike, ali kakor je nepoznani slovenski umetnik ustvarjal v preteklosti naše vsakovrstne domače umetnine brez vsake podpore razen one, ki mu je izhajala na ravnost iz ljudstva. Ta bolj ali manj brezimna kultura med nami raste počasi, a nevzdržno in se krepi; ona druga, plačana kultura, pa prav tako počasi, a nevzdržno propada in se izgublja, ker med ljudstvom nima korenin, in zlasti, ker nima nesebičnih delavcev in gojiteljev. Honorarji postajajo plačani kulturi njena smrt. Ko bo ta kultura imela svoj tempelj v novem Slov. kulturnem domu v Trstu, ali bo še kaj življenja v njej? Mislim, da toliko, kolikor bo honorarjev.

Mi pa, ki ustvarjamo slovensko ljudsko kulturo v zamejstvu, ne pozabimo na oni znameniti kostanj iz Cankarjevih Podob iz sanj: rastele je ta kostanj, da so se vsi čudili. Ko so odkopali ob njegovih koreninah, so videli, da je rastele na kosteh. Če se bomo za našo kulturo radi in nesebično žrtvovali, bo rastele in uspevala kot oni kostanj, vsem nasproti, komu navkljub.”

VANGUARD I. — NOVI AMERIŠKI UMETNI SATELIT

Severnoameriški mornarici se je po dveh neuspehih posrečilo v ponedeljek pogonati v vesolje umetni satelit Vanguard I. Kmalu po izstrelitvi rakete je umetni satelit dosegel višino 4.000 km. Dve uri po izstrelitvi umetnega satelita je to novico sporočil javnosti predsednik Eisenhower.

SPORAZUM MED EISENHOWERJEM IN NIXONOM

V Washingtonu so objavili, da sta se Eisenhower in Nixon sporazumela, da bo Nixon nastopal kot predsednik USA v slučaju, če bo Eisenhowerju onemogočeno izvrševanje tozadevnih dolžnosti.

Ker, kakor trdi Eisenhower, oba moža zaupata eden drugemu, bo Nixon odločil, če in kdaj Eisenhower — če ne bo mogel sam govoriti — ne bo mogel več voditi predsedniških poslov. Takrat bo Nixon vodil posle zanj. Beseda “vodil” je v tem problemu, ki je za USA ustavnega značaja, silno važna.

Nixon ne bo prisegel kot predsednik. Ne bo postal predsednik. Posle bo zopet predal Eisenhowerju, če jih bo ta mogel prevzeti. Eisenhower in ne Nixon bo odločil, če more zopet prevzeti nazaj predsedniške posle. Tako Eisenhower kakor Nixon sta objavila, da se ta sporazum tiče samo njiju in ne bodočih predsednikov in podpredsednikov. Ta sporazum sta napravila iz več razlogov.

Ustava zelo površno določa kako podpredsednik prevzame predsedniške posle, če jih predsednik ne more več izvrševati. Ustava n. pr. ne določa, kdo odloča o predsedniškovi onesposobljenosti. Tudi ne določa, kdo odloča, kdaj preneha predsednikova onesposobljenost. Ustava enostavno določa, da v slučaju in oblasti in v vseh drugih predstavnih dokler se ta ne pozdravi ali dokler ni izvoljen nov predsednik. Ustava ne določa, da podpredsednik postane predsednik ali da mora položiti predsedniško prisego.

Mnogi v USA trdijo, da je sporazum med Eisenhowerjem in Nixonom protustaven. Trdijo, da mora podpredsednik, ki prevzame predsedniške posle, položiti tudi predsedniško prisego, in ko to stori, izvoljeni toda onesposobljeni predsednik preneha biti predsednik.

Drugi trdijo, da sporazum ni protustaven. Pravijo, da podpredsedniku ni treba polagati prisige in da predsednik ne preneha biti predsednik.

Eisenhower je povsem jasno objavil, da je sporazum z Nixonom napravil zato, da ne bi prišlo do zmešnjave in krize v državi v tem vprašanju, če bi ga nova bolezen prisilila na predajo predsedniških poslov. Ta sporazum pa tudi olajšuje položaj Nixonu. Ker je sporazum pismen, bo mogel prevzeti predsedniške posle brez strahu, da bi ga označili za uzurpatorja.

Drug razlog za sporazum pa je dej-

EL MONUMENTO A ROOSEVELT VA A SER INAUGURADO

El 14 de abril próximo, Día de las Américas, será inaugurado el monumento a Franklin D. Roosevelt, que se levanta en la plaza Francisco Seiber, entre las calles Darregueira, Cerviño y Colombia, frente al lugar donde desemboca la calle Demaría, en el Parque Tres de Febrero. La medida fué dispuesta por decreto del Poder Ejecutivo, originado en el Ministerio del Interior y que refrendan los ministros de Relaciones Extranjeras y Culto, Guerra, Marina y Aeronáutica. El monumento es obra del escultor José Fioravante, y fué terminado en 1949, y se debió a la iniciativa de una comisión autorizada por la ley nacional del 14 de febrero de 1947, que presidía el doctor Carlos Saavedra Lamas. Los integrantes renunciaron en su totalidad por su incompatibilidad con el régimen depuesto. En la obra, el ex presidente de los Estados Unidos de Norteamérica aparece sentado en un sillón con el brazo levantado y en gesto de hablar.

V BUENOS AIRESU BODO ODKRILI SPOMENIK ROOSEVELTU

Dne 14. aprila, na Dan Amerik, bodo v Buenos Airesu odkrili spomenik Franklinu D. Rooseveltu. Spomenik bo stal na Trgu Francisco Seiber, med ulicami Darregueira, Cerviño in Colombia, na prostoru, kjer prehaja ulica Demaría na Trg 3 februarja. Dekret o odkritju spomenika je izdala vlada na predlog ministrstva za notranje zadeve, so podpisali so ga pa ministri za zunanje zadeve in bogastje, ter ministri za vojsko, mornarico in letalstvo. Spomenik je izklesal kipar José Fioravante. Gotov je bil že leta 1949 po naročilu posebne v ta namen pooblaščen komisije dr. Carlos Saavedra Lamas. Člani te komisije so podali ostavke, ker se niso strinjali z delom odstavljenega režima.

Spomenik predstavlja Roosevelta sedežega na stolu z dvignjeno roko, kakor da bi hotel govoriti.

stvo, da je Eisenhower od svojega srčnega napada leta 1955 že dvakrat, t. j. v letih 1956 in 1957 zahteval od kongresa, naj odobri potrebna dopolnila določila k ustavi, česar pa kongres ni storil. Medtem je Eisenhower prestal še dve težki boleznici.

Ker pa sporazum med Eisenhowerjem in Nixonom ni niti akt kongresa niti ustavna sprememba, se more zgoditi, da bo Vrhovno ameriško sodišče kdaj oporekalo sporazumu in ga označilo za protustavno dejanje. V takem slučaju se more USA znajti v težki krizi, zlasti še če bi zunanje razmere zahtevale hitrih odločitev. Svobodne države upajo, da se ameriški kongres zaveda resnosti položaja in da bo temu primer-no nastopil.

IZ TEDNA V TEDEN

Anglija bo kot staro železo prodala pet letalonosilk, pet križark in štiri rusilce. Med to floto so ladje, ki so zaslovele v II. svet. vojni: Theseus, Glory, Perseus, Glasgow, Cleopatra in Di-do.

Bolivijski predsednik Siles Suazo je napad delavskih brigad rudarjev, ki so sledili navodilom svojega tribuna senatorja Lechina, na policijske čete v krajih Uncia in Llallaga, uporabil za to, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s Silesom, čigar moč se je zato ponovno utrdila, da je od senata zahteval preiskavo Lechinovega sodelovanja pri protidržavnem rovarjenju. Ker ukazani gen. štrajk ni uspel in ker tudi vsi rudarji niso hoteli stopiti v stavko, je s tem Lechin spet propadel v borbi s

ŠKOF DR. ROŽMAN O ZBORNIKU-KOLENDARJU

V Srednji in vzhodni Severni Ameriki so imeli letos izredno hudo zimo. Ponekod je zapadlo toliko snega kot že dolgo ne toliko. Prevzvišenega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki živi stalno v Clevelandu in od tam hodi na misijone po slovenskih župnijah v Severni Ameriki, so dobri ljudje v topli Kaliforniji povabili k sebi, da pri njih prebije dva izredno mrzla zimska meseca.

Za Svobodno Slovenijo je g. Milošu Staretu poslal te dni pismo, v katerem škof g. dr. Rožman govori o delu, ki ga med slovenskimi izseljenci opravlja ta tednik; obenem pa pove tudi svoje mnenje o jubilejnem Zborniku-Kalendarju Svobodne Slovenije za leto 1958.

Škof g. dr. Gregorij Rožman v pismu med drugim ugotavlja naslednje:

"Desetletno delo Vaše in Vaših idealnih sodelavcev je Vam vkljub neštetim težavam in nevspešnostim vendarle v zadovoljstvo. Kar človek stori za druge, iz ljubezni do njih in do slovenske skupnosti, mu je v večje veselje, kakor to, kar sebično stori le zase. In Bog gleda tudi vse drugače na delo, ki je v korist skupnosti, kakor na delo, ki ga človek zase vrši, dasi je naša prva dolžnost storiti svoje poklicno službeno delo. Zelo sem želel, da bi nagradno žrebanje prineslo izdatno podporo listu. Upam, da ste to vsaj deloma dosegli.

Zbornik je cela knjiga — res bogate vsebine in zanimiva. Vzel sem Zbornik s seboj in ga večji del prebral — pa sem ga dal v druge roke. Naj kroži, da ga tukajšnji maloštevilni Slovenci spoznajo, morda ga bodo prihodnje leto nekateri kupili. Ko se vrnem v Cleveland, si ga bom znova kupil, da prečitam še ostali del.

Zbornik je ogledalo slovenskega življenja in stanja v preteklem letu. Ni nobene druge knjige, ki bi nudila podoben pregled. Tudi literarni prispevki dajejo dosti jasno sliko o delu slovenskih pisateljev in pesnikov. Kdor si privoščiti užitek, da prečita Zbornik, je v glavnem na tekočem. Upam, da Vam bo mogoče s tem delom nadaljevati."

LDUCEE -- LIBERALNO-DEMOKRATSKA ZVEZA ZA SREDNJO EVROPO ne Evrope združeni v organizaciji CDU-CE, tako so se tudi pripadniki liberalnih strank povezali v Liberal Democracy Union Of Central-Europe. Ta organizacija se po svojih predstavnikih udeležuje mednarodnih zborovanj, na katerih je govora o osvoboditvi narodov za železno zaveso. Tako je LDUCEE skupaj z Evrop. lib. mladino, z Mednarodno zvezo lib. študentov ter Svetovno zvezo lib. in radikalnih študentov sodelovala na X. kongresu v Oxfordu, kjer je poleg

PISMO IZ RIMA

Med Slovenci doma je bilo močno razširjeno Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, t. j. akcija za združitev ločenih pravoslavnikov Slovanov s kat. Cerkvijo. To molitveno družbo je ustanovil že leta 1851 veliki slovenski škof Anton Martin Slomšek. Stoletnice te ustanove, ki se je razširila tudi med druge slovanske narode, v središču cirilmetodijske delavnosti na Velehradu na Movavskem leta 1951 ni bilo mogoče praznovati, zato so jo leta 1951 številni kat. Slovani praznovali v Rimu. Tu so ustanovili tudi škofijski svet apostolstva sv. Cirila in Metoda, ki po svojih čilanih skuša širiti idejo o zedinjenju vseh kristjanov.

Člani Apostolstva sv. Cirila in Metoda so se 27. februarja t. l. zbrali v baziliki Marije Velike v Rimu pred podobo Matere božje, Kraljice vesolja. Tu je imel mašo kardinal Jožef Pizzardo, tajnik Kongregacije sv. Oficija in načelnik Kongregacije za semenišča in vseučilišča.

Kardinal je svojem govoru napotil srca milicev v Lurd. Prosil je Boga, naj bi bila Mati božja, ljubeča mati vseh kristjanov, Srednica veskršanske ednosti. Naglašal je tudi, da sta sveta brata Ciril in Metod, apostola Slovanov, potomcem zapustila prelep zgled zmago-vitega trpljenja. Ob njunem vzoru naj najdejo moč vsi, ki danes pod brezbežno oblastjo trpe preganjanje.

Med mašo je ubrano pel zbor Liberijanske kapele pod vodstvom msgr. Dominika Bartolucci-ja, dirigenta Sikstinske kapele. Ob zaključku pobožnosti, katere so se udeležili tudi mnogi škofje, je msgr. Strojny, predsednik škofijskega sveta Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Rimu, navzočim sporočil pozdrave papeža Pija XII in njegov apostolski blagoslov.

V nedeljo 2. marca se pa Slovenci v Rimu posvetili ločenim pravoslavnim Slovanom ves dan. Dopoldne so se zbrali najprej v ruski katoliški cerkvi sv. Antona puščavnika in prisostvovali slovesnemu "molebnu", pobožnosti v bizantinsko-slovanskem obredu, ki jo je opravil p. Koren ob asistenci p. Podgornika in žužka za zedinjenje kristjanov. Ob zaključku je diakon Chessa z zborom pel množično sveteno očetu Piju XII. ob skim škofom dr. Gregoriju Rožmanu, msgr. Antonu Vovku in dr. Maksimilijanu Drževiću.

Po cerkvenem pravilu so se vsi napotili v dvorano Papeškega ruskega zavoda, kjer je bila vzhodna akademija.

Drugi nastopil, kakor beremo v decembrski številki Bulletin LDUCEE, tudi slovenski rojak Ljubo Sirc, doma iz Kranja, sedaj begunec v Angliji.

Zbor rusikovcev je pod vodstvom p. Pichlerja predvajal koncert ruske cerkvene pesmi: izbor postnih in velikonočnih skladb. Posamezne pesmi je razlagal in povezoval duhovnik Stanko Janežič, ki se je v pozdravni besedi v imenu slovenskega odseka Apostolstva sv. Cirila in Metoda zahvalil slovenskemu asistentu D. J. p. Prešernu za posredovalno pomoč pri izdaji vzhodnega zbornika Kraljestvo božje, dr. Pavlu Robiču, predstavniku Socialnega odbora in g. Marku Kranjcu, voditelju Dekliškega krožka, pa za organizacijsko pomoč ob pripravi Vzhodnega dne.

Dr. Janez Vodopivec, profesor na univerzi Propaganda Fide, je zatem v kratkem obrisu predstavil zgodovino 50 letnega ekumeničnega gibanja za zedinjenje kristjanov. Pesmi ruskega ka-

BRALI SMO...

"TUREK SPET ČEZ MEJO ŠKILI"

V Celovcu imajo letos novega gledališkega ravnatelja. Poprej je bil na Dunaju ter je širok kozmopolitski duh, ki je značilen za dunajске kulturne odnose, prinesel tudi s seboj v male celovške razmere. Ker v gledališču samem nima zadosti sposobnih moči, bi rad dvignil kulturno stopnjo celovške Talije z raznimi gostovanji. In nič bolj naravno, da se v težnji kulturnega zblizanja dveh sosedov — izmenjavajo gostovanja gledaliških umetnikov med Ljubljano in Celovcem. Tako je ponovno gostovala v Celovcu ljubljanska opera s svojim baletom in celovško občinstvo je imelo tudi priložnost videti umetniške sposobnosti režiserja Cirila Debeveca.

Začetna predstava v letošnji sezoni z uprizoritvijo Puccinijeve opere Turandot, v kateri sta glavni vlogi pela dva pevca dunajske opere, režiral jo je pa kot gost Aydin Guen, upravnik osrednjega gledališča v Ankari, je celovskim šovinistom dala povod, da so znova izpričali svojo narodno nestrpnost v listu "Neue Zeit". Eden od njih je v omenjenem listu zapisal naslednje:

"Imamo na Koroškem korenite patriotice, ki jim celovško mestno gledališče ljubljansko državno opero ter kasneje še njen balet, za zvesto-nemško "Margaretho" (čeprav jo je spisal Francoz) je najelo — človek bi se za glavo prijel — slovenskega režiserja. Na mera pohujšanja še ni polna: Nameravali so celo, da bi ta režiser o svojem delu govoril koroški mladini, ko vendar vsak ve, da bi neposredna posledica tega bilo vkorakanje Tita. Gospodu Debevcu so sicer vzeli veselje do govorjenja, toda kaj stori gledališče na to? Najame nekega

toliškega pesnika Venceslava Ivanova in slovenske goriške rojakinje Ljubke Šorlijeve so z občutjem recitali Barica Rusova in njen mlajši brat ter ga Anica Erboznik.

P. Anton Koren je v naslednji točki v jasnih skioptičnih slikah prikazal vrsto izbranih ikon, podal zgodovino ikonopisja ter razložil mnogovrstni pomen svetih podob.

Ob zaključku je polna dvorana rimskih Slovencev zapela Angelsko češčenje.

Po lepo uspeli akademiji je bila čajanka. Ob dobrem ruskem čaju so se razvezali jeziki in po dvorani je veselo odmevala slovenska pesem. Ob razhodu so rimski Slovenci — nekateri so se tokrat prvič srečali med seboj — imeli prijetno zavest in navdajala jih je želja, da bi se v bodoče še zbrali v gostoljubnem Ruscu. — sj.

turškega režiserja! Ali smo že pozabili kolikšno gorje so Turki povzročili nekdanj na Koroškem? Kot vemo, je v Rožu za njimi ostala ena sama bajta, sedaj nam pa Turki sede že kar v Celovcu! In potem prav ta "Turandot", nekaj kitajsko-mongolsko-tatarskega. Ali smo že pozabili na Džingis-kana, tega manjvrednega človeka? Ali se hočejo iz domoljubnih Korošcev norca briti glede žolte nevarnosti? Samo eno velja pri nas: Nobenih Slovencev, nobenih Židov, nobenih Turkov, nobenih zamorcev, nobenega jazza — v zamenjavo pa nekoliko striptease (kabaretni ples, ne ravno preveč primeren za mladino op. prev.) v kmečkem baru."

Tako pišejo isti ljudje, ki se na drugi strani navdušujejo za zgraditev nove Evrope, pa niti na svojem ozemlju ne morejo prenesti gostovanja umetnikov, ki po svojih umetniških sposobnostih daleč prekašajo domače, kaj šele, da bi pripomogli do boljšega sožitja dveh narodov in do boljših razmer slovenske manjšine v Avstriji.

KOROŠKA

Vrtna nastopila ravnatelj dr. Josko Tischerler in župan Mirko Kumer. Zborovanje je pozdravil in otvoril prof. dr. Pavle Zablatnik, nastopili pa so pevski zbor globaškega prosvetnega društva, gojenke gospodinske šole in št. Ruperta, igralci kat. prosv. društva iz Šmihela in farna mladina iz Dobrole vasi.

V visoki starosti je umrla Ivanka Ehrlich, rodna sestra pok. prof. dr. Lamberta Ehrlicha in nekdanjega tinjskega prelata dr. Martina Ehrlicha.

ARGENTINA

Novoizvoljeni argent. predsednik dr. Artur Frondizi bo verjetno še pred prvim majem obiskal Uruguay, Brazilijo in Čile. Za slavnosti ob prevzemu oblasti je v glavnem načrt že gotov. Novi predsednik po prisegel v palači narodnega kongresa. Po zaprsegi bo prebral poslanico narodu, ki bo vsebovala program njegove vlade. Nato se bo odpeljal v predsedniško palačo, kjer mu bo sedanjí predsednik izročil oblast. General Aramburu bo zatem zapustil predsedniško palačo. Zunanje ministrstvo je pred dnevi tudi že objavilo prva sporočila ki so prišla iz inozemstva o udeležbi uglednih osebnosti na prvomajskih slavnostih. Tako bo prišel v Buenos Aires na majske slavnosti severnoameriški podpredsednik Rihard Nixon, predsednik republike Honduras. Ecuador bo zastopal zunanji minister, sosednjo republiko Uruguay pa sedanjí predsednik narodnega sveta.

Za rektorja nedavno ustanovljene katoliške univerze v Buenos Airesu je imenovan Msgr. dr. Oktavij Nikolaj Derisi.

Stavka bančnih uradnikov je končana. Trajala je 50 dni ter spada med najdaljše stavke, kar jih poznajo v Argentini. V njej je sodelovalo rad 65.000 bančnih uradnikov. Kot smo poročali, je vlada prejšnji teden z namenom, da obnovi delo v denarnih zavodih, mobiliziralo vse bančno uslužbenstvo. Mobilizacijski dekret je zajel tudi inozemce. Bančno uradništvo je po objavi mobilizacije naslednji dan prišlo v denarne zavode, ni pa hotelo obnoviti dela. Vojaške oblasti, ki so stražile vse bančne zavode, so vse uradnike, ki niso hoteli delati, odpeljale z omnibusi v posamezne vojašnice na vojaške vaje. Tu so jim zamenjali civilne obleke z vojaškimi, jih ostrigli ter jih vodili na vojaške vaje. Na ta način so odvozili v vojašnice v vsej republiki nad 7.000 bančnih uradnikov.

Med tem je prevzel posredništvo med stavkajočimi bančnimi uradniki in vlado ter zvezo bančnih zavodov prvak progresivne demokratske stranke dr. Horacij Thedy. Po večernih pogajanjih v noči med nedeljo in ponedeljkom je prišlo do sporazuma. Sindikat bančnih uradnikov je preklcal stavko, potem, ko šlini 450 pesov, na ponovni sprejem v službo med stavko odpuščenih uradnikov in na izplačilo enomesečne plače kot predujem. Vlada je uknila mobilizacijo ter izpustila na svobodo priprte bančne uradnike.

Zaradi zadnjega deževja in poplav v kraju General Madariaga v provinci Buenos Aires obstoja nevarnost, da bo segnilo v zemlji okoli 500.000 vreč krompirja, kar predstavlja vrednost 20 milijonov pesov.

V sedmih dneh na Luno in nazaj

Ker se bližamo času, ko bo človek odletel na potovanje po vsejmirju, najprej na Luno, potem pa še dalje na Mars in druge planete, so v USA izvedli že več poskusov človeške zmogljivosti na takih poletih, ki se bodo odigrali v povsem drugačnih okoliščinah, kakor katera koli človeška pustolovščina doslej. Vsi ti poskusi so bili izvedeni bodisi v zraku z nadzvočnimi letali, v velikih višinah, kjer so pilotom poskušali ustvariti breztežnost s paraboličnimi poleti, bodisi na trdnih tleh z umetno povzročenimi hitrostmi, da bi dognali, kako velik težnostni pritisk prenese človeško telo.

Minulo sredo pa so v USA v posebno "vsemirsko kabino" zaprli pet letalcev in jih "pognali" na petdnevni polet okoli zemlje. Kabina "leti" s hitrostjo 28.000 km na uro v "višini" 200 km. To je drugi poskus take vrste v USA. Pred tem so na letalski poskusni postaji Randolph A.F.B. v Texasu izvedli tak poskus z letalcem Donaldom Farrellom, ki je "odletel na sedem dnevno potovanje na Luno in nazaj."

Vstopil je v 1 meter široko, 2 metra dolgo in 1,6 m visoko kabino, v kateri so se prepletale žice, cevi in razne vrste posode. Kabina je bila trdno pritrjena na tla, je pa predstavljala najnatatnejši posnetek kabine, ki jo bodo uporabljali za prve polete z enim človekom na Luno. 23 letni letalec Donald Farrell je bil prvi, ki je izvedel sedemdnevno poskusno potovanje na Luno in nazaj v tej kabini. Čeprav ni bil izpostavljen nevarnostim vsemirskega poleta — kozmičnim žarkom, breztežnosti in pospešku — je vendar moral prestati druge fizične in duševne reakcije zaradi popolne

izolacije in utrujenosti.

Farrell se je udobno vsedel v sedež, ki je bil neke vrste kombinacije med zobozdravniškim stolom in toaletnim sedežem. Nadel si je temne naočnike, ker je bil neprestano močno osvetljen zaradi fotografiranja (vsaki 75 sekund se je sprožila fotografska kamera) in zaradi televiziranja, katerega posnetke so opazovali v sosednji sobi. Na prsni koš in na roke je imel pritrjene elektrode, s katerimi so zdravniki neprestano zasledovali delovanje njegovega srca in dihanje.

Ko so vrata kabine neprodušno zaprli, so strokovnjaki začeli zniževati zračni pritisk znotraj kabine do 3,4 kg zračnega pritiska, ravno nekaj nad polovico ene atmosfere, normalne za višino 6.000 metrov. Istočasno so vzdrževali normalno količino kisika v kabini tako, da so jo zviševali skozi posebne priprave tako dolgo, dokler ni bila dvakrat večja od one na morskí gladini. In Farrell "je odletel".

Da bi preizkusili človeško prilagodljivost k življenju brez dneva in noči, kar se bo dogajalo na potovanju po vsejmirju, so Farrelu določili 14 urni dan: 4 in 1/2 ure za spanje; 2 krat po 4 ure za delo in 3 krat po pol ure za hrano in osebno higieno. Njegovo delo je bilo reševanje problemov, ki so mu jih dajali preko posebnega televizijskega aparata. Podobno, toda ne enake uganke, so se pojavile na dveh pozornicah. Farrell jih je moral s posebnimi gumbi, ki so se vrteli na obe strani, izenačevati. Okoli njega je bila vrsta žarnic, 30 po številu, vsaka označena s posebnim poveljem. Ko je n. pr. zasvetila žarnica s poveljem: "Preglej svojo napravo za kisik!", je Farrell

takoj začel in to opravil najhitreje v 19,5 sekundah.

Farrell je dčživel breztežnost že desetkrat v parabolično zakrivljenih manevrih z nadzvočnim F-94-C. Izbran je bil za ta poskus v "vsemirski" kabini, ker je bil po mnenju zdravnikov eden najbolj hladnokrvnih in živčno uravnovešenih letalcev na tekaškem oporišču Randolph A.F.B. Prve dni sa se mu živeci v zaprti kabini močno napeli, toda se je hitro privadil 14 urnemu dnevu. Ven iz kabine ni mogel videti. Nikdar ni slišal človeškega glasu; edini glasovi, ki jih je slišal z Zemlje, so bili z muzikalnih plošč, ki jih je mogel zahtevati po žeji.

Farrell je mogel govoriti z Zemljo. Od časa do časa je pritisnil na gumb in začel "vsemirska kabina sporoča na Zemljo." Vsa njegova poročila o temperaturi v kabini in kako se počuti, so bila posneta na trak. Vse, kar je delal in govoril, je bilo zapisano in zarisano s posebnimi aparati. Bitje srca in dihanje so zdravniki mogli neprestano opazovati na posebnem televizijskem aparatu.

Normalno je Farrell porabil za svojo prehrano ok. 2500 kalorij dnevno. V kabini so ga založili z masčobo, s šunko, kurjim mesom, olivami itd. Imel je na razpolago električni kuhalnik za čaj ali kavo. Na "vožnji" je Farrell porabil do 3400 kalorij dnevno. V strahu, da mu ne bi brezdnežje povzročilo zaprtje črevesja, je imel v kabini več vrst odvajalnih sredstev na razpolago. Nikdar jih ni potreboval.

Vode v steklenicah je imel na razpolago, kolikor je hotel. Uporabljal jo je za pitje, za umivanje zob in za dnevno umivanje z gobo. Vsak dan se je mogel sveže preobleči. Spravljal je svoj

urin v posebno hermetično zaprte steklenice in svoje bato v za to pripravljene plastične vrečke. Vse to je šlo potem pod mikroskope v analizo. Aparati za ohlajevanje zraka so odvajali vlago, ki jo je proizvajal s potenjem; poseben aparat je tudi odvajal kakršne koli smrad. Farrell je spal na gumijastih zračnih blazinah. Ker je ugotovil, da je pozabil vzeti s seboj glavnik — čeprav so prej strokovnjaki natančno pregledali, če je vse v redu — si je napravil svojega iz zobotrebcev, ki jih je pritrtil na košček lepenke. Uporabljal je električni brivski aparat. Za ugotavljanje časa je imel na levi roki običajno zapestno uro, na steni pa koledar, na katerem je križal datume. Prav tako je pisal obširen dnevnik.

Proti koncu petega dneva v izolirani kabini je Farrell začel kazati znake utrujenosti. Težko ga je bilo zbuditi z električno budilko, ki so jo sprožili od zunaj) iz globokega, čeprav nemirnega spanja. Nato je z veliko težavo rešil nekaj enostavnih problemov. Tak je ostal še naslednja dva dni in tako dopolnil sedem dni v kabini — dovolj časa za polet na Luno in nazaj z dosedaj dosegljivimi hitrostmi — brez posebnih duševnih ali fizičnih naporov. (Samo enkrat na svojem poletu je pokazal razdraženost: ko so mu zavrteli ploščo jazza in rock'n rolla.

Iz kabine je Farrell izstopil zadovoljen, čeprav nekoliko okorel, zaradi enotedenske skróčenosti na sedežu. Ponovil je, kar je rekel pred vstopom v kabino: "Zares bi rad prvi napravil potovanje na Luno. Pripravljen sem na to, če me hočejo." Zdravniki, ki so ga ves čas poskusa opazovali (presenetljivo, izgubil je na teži 1,8 kg), so se podali na analizo na kilometre dolgih trakov, ki so se

nabrali, medtem ko je potnik na Luno Farrell bil teden dni prikljenjen na trdna tla.

Ameriško letalstvo, ki je izvedlo ta poskus s Farrellom, je imelo pretekli teden konferenco strokovnjakov za letanje po vsejmirju. Na tej konferenci so objavili naslednje zanimive načrte.

Potovanje na Luno se bo izvedlo v naslednjih etapah: v času od 1958 do 1964 bodo izstrelili raketo v bližino Lune, nato eno na Luno, naslednjo, ki jo letela okoli Lune in četrti, ki bo pod kontrolo z Zemlje pristala na Luni.

V času od 1964 do 1966 bodo poslali na Luno vozila s sprejemnimi in oddajnimi postajami, izstrelili v vsejmirje rakete z ljudmi, ki bodo vozile okoli Lune, da jo bodo proučevali od blizu, v času od 1967 do 1970 pa bodo pristale prve majhne skupine ljudi na Luni. Te skupine bodo odločile, če se izplača zgraditi na Luni trajno oporišče. Če bodo sklenili zgraditi tako oporišče, bodo v letu 1970 zvozili na Luno ves potrebni material.

Z oporišča na Luni pa bodo poleti v vsejmirje naslednji: V letih od 1967 do 1970 bodo opazovalne rakete letale po notranjem sončnem sistemu; prva raketa bi pristala na Marsu leta 1970; v naslednjem desetletju, t. j. od 1970 do 1980 pa bodo rakete z ljudmi letale tudi po zunanem sončnem sistemu.

Izdelane imajo načrte za 900 ton težko vsemirsko vozilo, s katerim bodo mogli pristati na Marsu. Ugotovili so tudi — po desetih letih vsemirske medicinske —, da verjetno ni nobenih nepremostljivih zdravniških ovir za letanje po vsejmirju, razen, če so ostali neodkriti še kateri činitelji, ki bi bili človeštvu popolnoma neznani. To to je pa po mnenju strokovnjakov skoraj izključeno.

Novice iz Slovenije

TITO UŽALJEN

Pred partijskim kongresom, ki bo aprila meseca v Ljubljani, je Tito imel v nedeljo 16. t. m. v Beogradu oster govor proti zahodnim silam, katerega opazovalci smatrajo kot zunanji izraz jug. nevolje, ker FLRJ ni bila povabljen, da bi se skupaj z drugimi silami udeleževala nameravane konference o ureditvi sveta. Tito je med drugim dejal:

“Srečnega in zadovoljnega sem se počutil, ko sem zvedel za sovj. predloge, ki so konstruktivni in realistični. Sedaj pa sem razočaran, kajti obstoja več protipredlogov in več načinov sploh, da se izognemo problemu; namen vseh pa je, da do teh razgovorov ne pride. To, kar oni (t. j. zahod) predlagajo, je sestanek treh proti enemu, ki pa ne more prinesiti nikakega zaključka. Skratka povedano: vse je le poizkus, kako sabotirati in preprečiti to višinsko konferenco.”

“Indonezijska situacija me neizmerno spominja na uvod v drž. vojno v Španiji in prav pošteno se bojim, da bodo nekatere tuje sile, katerim mrzla vojna godi, sprožile vojaško ekspedicijo, ki bo zažgala sod smodnika na vsem svetu.”

“Silno me vznemirja dejstvo, da mnogi, ki sicer govorijo o miru, ta mir sabotirajo. S simpatijami spremljamo kolonialne narode, ki se bore za svobodo.”

Sicer je pa v govoru povedal še, da nekateri Severnoamerikanci dobavljajo orožje upornikom v Indoneziji in da nekateri listi napadajo Soekarnovo vladno

Kdor še nima jubilejnega Zbornika-Koledarja Svobodne Slovenije za leto 1958 ga še vedno lahko naroči. V Argentini ga lahko dobi in plača v upravi Svobodne Slovenije, Ramon Falcon 4158, Buenos Aires. Prav tako pa tudi pri vseh poverjenikih, ki so zanj sprejemali prednaročila. Stane samo 84 pesov. Pri naročilu po pošti je dodati še 6 pesov za poštino, priporočnino in ovojnino.

V Severni Ameriki Zbornik-Koledar roditelj v New Yorku pri League of C.S.A., 238 E. 19th Str, v Clevelandu pa v trgovini FAMILIA, 616 Glass Ave, V Torontu, v Kanadi, ga ima v prodaji Slovenska pisarna, 618 Mannig Ave. V obeh državah stane Dol. 3.25, V Avstraliji ga pa imata na razpolago g. p. Bernard Ambrožič, 66 Gordon Str. Paddington. (Sydney), in g. p. Bazilij, Padua Hall 19 A. Beckett Str. Kew, (Melbourne), Vic.

Športni dnevi v okviru Slovenskega dneva

Preteklo soboto in nedeljo so se nadaljevali športni dnevi. Prvi dan je bil v farni dvorani v San Justo turnir v namiznem tenisu med štirimi moštvii, ki nastopajo na teh športnih dnevih. Turnir se je pričel z več kot enournu zamudo. Nekaj krivde za to ima razsvetljava. Bila je ves čas slaba; turnir se ni končal, ker je nastal kratek stik. Nadaljeval se bo 29. marca v Mladinskem domu v Don Bosco, obmem se bodo pomerili v tej panogi tudi mladinci SFZ Morona in Našega doma. Druga hiba pe je organizatorična: Luč bi morali prej preizkusiti, ne tik pred pričetkom. Razen tega bi bilo na vsak način priporočljivo, naj bi v bodoče tudi vse ostale formalnosti opravili kak dan prej. To bi gotovo zmanjšalo zamude, neprijetne predvsem za gledalce. Seveda se bi bilo v tem primeru treba držati zrebanja in ne spreminjati nasprotnikov, da ne bo kakih nepotrebnih nesporazumov.

Igre same so bile kljub pomankljivi razsvetljavi zelo zanimive, nekatere celo zanimive, nekatere celo napete. Precejšnja presenečenja so pripravili posamezniki, ki so prekrizali račune nasprotnikom, velikim favoritom. Černak J. (SFZ Lanus) je premagal Padovana R. (Naš dom); Tekavec je porazil Pibra R. (Mladinski dom), Filipič M. je presenetil z zmago nad Rusom J. (N. Dom) in Mokorel (SFZ Moron) je nepričakovano zmagal Kristofa J. (N. dom).

Rezultati pa so bili:
Naš Dom : SFZ Moron 4:1 — Rus : Juhant 2:0 (21:19, 21:10); Tekavec : Skvarča 2:0 (21:15, 21:18); Rus-Padovan : Debevec-Juhant 2:0 (21:16, 21:18); Padovan : Debevec 2:1 (21:9, 16:21, 21:11), Kristof : Mokorel 1:2 (21:19, 19:21, 21:23). Mladinski Dom : SFZ Lanus 5:0 — Piber-Haler 2:0 (21:6, 21:9), Fajfar : Nabergoj 2:0 (21:4,

v Djakarti, izrazil svojo pripadnost z uporniki v Alžiru in Tunisu in Sev. Afriki sploh, pozdravil sirijsko-egipčansko zvezo, se upri nameravanemu Sredozemskemu paktu, rekoč: “Nov pakt bi bil nova nesreča. Prav tako, kakor sta to svoj čas bila Atlantski pakt in Bagdadska zveza.”

Tito je naročil nov osebni vlak sedmih vagonov, v katerih bodo namestili največji luksus: v vsakem vagonu bo kopalnica, televizijski aparat, telefon in majhna radijska postaja. Vlak bo stal 850 milijonov din — okrog 1.500.000 dolarjev.

14 letni Miroslav Krunič je preprečil težjo železniško nesrečo, ko je vlakovodji Balkan ekspresa toliko časa dajal signale, da ga je ta opazil in ustavil vlak skorajda tik pred veliko skalo, ki je ležala sredi proge. Vlak je pripeljal v Beograd s 13 urno zamudo.

Umrli so. V Ljubljani: Ladislav Pečenka, prvi direktor in ustanovitelj Ljubljanske kreditne banke v p., Jože Glavan, Franc Ks. Avčin, v. zemljemerec v. p., Oton Sket, Kristina Kremser, roj. Stare, Marija Bah, roj. Net, Marija Križar, roj. Vrečar, Ivanka Plavec, roj. Turk, upok. Tob. tovarne, Pavle Kolenc, veterinar, Meta Ferjančič, roj. Finžgar, Manca Dolenc, trafikantinja, Lojzka Kocmur, roj. Vidmar, vdova po ravnatelju OUZD, Frančiška Jelen v Celju, Zdenka Salda v Mariboru, Ernest Krulej, pos. v Sevnici. Ivan Sršen, stavbenik v Domalah, Milan Gabrovšek, ekonom Park hotela na Bledu, Alojzija Janežič, Jakob Palir, biseromašnik, konz. svetnik, župnik na Žusmu, Ivan Jurman v Zg. Šiški, Marija Šolar v Kropi, Jože Weisseisen, uslužbenec na občini v Kranju, Andrej Žnidar, ščetar v Utiku pri Vodčah, Anton Volavčik, uslužbenec okrajnega sodišča v Celju, Franc Menart, krojaški mojster v Vižmarju, Amalija Pikel, roj. Pirtovšek v Grižah, Franc Maček v Polju in Matevž Vidmar, uslužbenec lesno-predelovalne industrije v Podpeči.

Sprememba v Izvršnem svetu LRS. Sodišča LRS. Dosedanji predsednik tega sodišča Franc Hočevar je stopil v diplomatsko službo. Za člana izvršnega sveta je pa imenovan poslanec Vlado Majhen.

V zadnji številki na prvi strani ni bila zamenjana številka 10 s številko 11, na kar opozarjamo tiste naročnike, ki posamezne številke shranjujejo. Prosimo jih, da to sami popravijo.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

OSEBNE NOVICE

Poroča. V župni cerkvi v San Martinu se je poročil g. Anton Strazišar z gđ. Ano Mikuž. Poročne obrede je opravil g. duh. svetnik Karel Škulj. Čestitam.

Družinska sreča. V družini g. Karla in Filipine Medved se je rodil sin, ki je pri krstu dobil ime Edvard Karel. Družini g. Janeza in Ane Dimnik je pa razveselila hčerka Marta Karolina. Srečnim staršem naše čestitke.

MORON

V Moronu že nekaj let deluje slovenski duhovnik Tone Škulj. Najprej je bil kaplan v moronski župni cerkvi, sedaj pa vodi župnijo Virgen de las Flores. Tu je v razmeroma kratkem času dosegel lepe uspehe. Ljudi, ki so bili vsepriplek med seboj skregani in sprti je spravil in danes je njegova cerkva ob nedeljah in praznikih lepo obiskana. Ljudem tega naselja, ki so povečini delavci iz železarne Cantabrica, so prejšnjo nedeljo 15. t. m. pripravili pevci Slovevskega zbora Gallus lepo presenečenje. Prišli so pet k škuljevi maši. Njihova lepa pesem je na domačine napravila najlepši vtis ter močno povzdignila cerkveno pobožnost.

CASTELAR

Poročali smo, da je župnijo sv. Marte ob Avenidi Vergari nasproti Britanskemu kolegiju pred časom prevzel g. dekan Ciril Milavec. V nedeljo je bila v tej župni cerkvi lepa slavnost. G. dekanu Cirilu Milavcu so kot župniku slovesno izročili v upravo novo župnijo in župno cerkev sv. Marte. Pri slavnosti je bil navzoč tudi moronski škof Msgr. Raspanti. Po cerkveni slavnosti je bil za goste pripravljen mrzel prigrizek. G. dekan Milavec je ob tej priložnosti predstavljal škofu navzoče Slovence.

SLOVENC I P O S V E T U

AVSTRALIJA

Na občnem obom Slovenskega kluba v Melbourne-u dne 19. januarja je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Marjan Opetel, podpredsednik Martin A. Marija Rudež, blagajnik Alojzija Rozdol, načelnik članstva Maks Hartman, načelnik odseka za Dom Marijan Lauko. Odsek za prireditve vodita Tone Slavič in Franci Janežič, gospodarja sta Viktor Car in Franc Hartman, načelnik kulturnega odseka je Virgilij Gomizelj, režiser Srečko Košir, načelnik športnega odseka S. Hartman, socialni referent p. Bazilij, urednik “Vestnika” pa Karel Kodrič. Odborniki so: A. Wrgles,

Škraba, Modic B., Intihar, Tekavec Modic, Kovač, Bučar, Jenko, Janežič, Bevc. Gole so zabili: Berčič (2), Nabergoj, Gerkman J. Modic (avtogol). Igra sama ni bila posebno zanimiva. Razen golov, ki so poživili tekmo, bi bilo omeniti strel Černaka J. v 2 polčasu iz kakih 40 m v zgornji kot vratnic. Če bodo Lanuščani hoteli obdržati lansko mesto, bodo morali precej izboljšati igro, v Našem domu pa je nekaj mladih, ki znajo igrati tudi nogomet.

V drugi tekmi je zaslužen zmagalo moštvo Mladinskega doma nad SFZ Moronom s 5:0 (1:0). Mladinski dom je igral v postavi: Županc, Fajfar, Avguštin, Fašner L., Fašner J., Gril, Terčič, Piber R., Štajdohar, Piber J., Danko; rezervi Mehle in Draksler, SFZ Moron pa: Triler, Kovačič, Osterc, Gril J., Skvarča, Tomazin, Prijatelj, Mežnar, Fajfar, Magister, Majhen, rezerve: Močnik, Malovrh, Petkovšek. Ta tekma je gotovo navdušila gledalce, predvsem v prvem polčasu, ko je SFZ Moron igral enakovredno z Mladinskim domom; dočim so igralci, ki so nademestili poškodovane, bili dosti šibkejši. Kljub vsemu so se borili in v drugem polčasu bi lahko dali z nekoliko sreče “častni gol”. Moštvo Mladinskega doma je vsekakor najresnejši kandidat za pokal. Imajo vigrano in vzdržljivo enajstoro, vidi se, da dosti igrajo, medtem ko Morončani niso vzdržali tempa prvega polčasa. Zelo doner Triler v голу, čeprav ga je nekajkrat rešila vratnica, v Mladinskem domu pa sta se izkazala: Piber R. in Štajdohar. Gole so zabili: Šajdohar (3), Piber R. in Avguštin (enajstmetrovka).

V prvi tekmi sta se pomerila SFZ Lanus in Naš dom. Za prve ki so zmagali 5:0 (2:0), so igrali: Goljevšek, Černak J., Urbanija, Strah, Gerkman F. Mehle, Berčič, Gerkman, J. Šmalc, Nabergoj, Černak L., rezerve: Grohar, Barle, Haler; za Naš Dom pa: Kosančič,

V poročilu ob otvoritvi športnih dni-vov je bilo pomotoma objavljeno, da je pokal za zmagovalno žensko ekipo v namiznem tenisu daroval Day-Dam SRL. Tudi ta pokal je dar Prometa SRL.

LANUS

Občni zbor društva Slovenska vas Prejšnjo nedeljo so se lanuški vaščani zbrali na 5. redni letni občni zbor svojega društva. Obilna udeležba, na delu bogata poročila o izvršenem delu v pretekli poslovni dobi, idealni predlogi in živahna razprava so bili značilnost tega občnega zbora.

Občni zbor je pričel predsednik g. Ignacij Glinšek, ki je predlagal pozdrave častnemu članu društva ljubljanske-mu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, Društvu Slovencev in ostalim društvom v Velikem Bs. Airesu, ki imajo Slovenski vasi sličen program in način dela: Našemu Domu v San Justo, Slovenski pristavi in Pripravljalnemu odboru za zgraditev Prosvetnega Doma v San Martinu. Zborovalci so vse te pozdrave navdušeno sprejeli. Poročila odbornikov so bila predhodno natisnjena v časopisu “Slovenska Vas”, zaradi česar je njih čitanje odpadlo in se je takoj po razpravi o njih, lahko nadaljevalo z dnevnim redom.

Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni. Predsednik Jože Čampa, podpredsednik Ignacij Glinšek, tajnik Maks Jan, blagajnik Jože Rome, gospodar Janez Zgonec, kulturni referent Slavko Reven, knjižničar Tone Zajec, odborniki: Janez Lužovec, Ludvik Šmalc, Rudolf Rozina in Lojze Černak; nadzorni odbor: Vinko Bokalič, Franc Vilfan in Stane Jemec; razsodišče: Virant, Franc Jemec in Gerkman.

V daljši razpravi je bilo nato vprašanje lastništva Slovenskega Doma in športnega igrišča, kakor tudi bodoča oblika društva kot takega. Po demokratični izmenjavi mnenj je prišlo do soglasnih sklepov, katerih izvedba je bila naložena novemu odboru. Po razpravi o novem podu v dvorani je predsednik g. Jože Čampa s pozivom k sodelovanju zaključil občni zbor.

Ana Srnec, Cveto Mejač, Rozina Žižek. V nadzornem odboru so France Benko, Stanko Šajnovič in Zlatko Verbič.

Slovensko društvo v Sydneyu ima tudi nov odbor. Izvoljen je bil na občnem zboru. Častni predsednik p. Bernard Ambrožič, O.F.M., predsednik Janez Perko, podpredsednika Tone Švigej in Niko Kraje, tajnika Ivan Goligranc in Ljenko Urbančič, blagajnica Tončka Vodopivec, gospodar Joško Renko, načelnica kult. odseka Bernarda Cvetnič, socialna referentinja Saša Lajovic, knjižničarka Adrijana Lužnik. V nadzornem odboru so Jože Cej, Milivoj Lajovic, Jože Šlibar, Franc Danev in Lovro Polič.

Poroke. V Sydneyu sta stopila pred oltar Ivan Miklavc iz Dutovlja pri Koprju in Ana Lucija Petrač iz Podgrađa. V Osborne Parku sta se poročila para Janez Hribar in Julči Baraga ter Vinko Tomazin in Ivanka Šoln. Nevosti sta prišli pred poroko in Slovenije. V Melbourneu so si ustvarili družinsko življenje Josip Križman in Angela Rakovič ter Franjo Klemenčič in Francka Živočnik, zatem Franc Burlovič in Slava Jelenič. V St. Albanu sta se poročila Karol Zorjan in Marija Skroš in Geelongu pa Anton Petek in Eliza Hažič.

Družinska sreča: V družini Franca in Ivanke Valenčič v Sydneyu so bodili sina Ivana-Franca. Družino Romana in Ide Jeretič tudi v Sydneyu je prav tako razveselil sin, ki je pri krstu dobil ime Lovrenc Roman. V družini Toneta Švigelja v Enfieldu so tudi dobili sina. Krstili so ga na ime Boris Ivan. V Perthu je družino Jožeta Zigmunda osrečila hčerka Marija, družino Toneta Golje pa sin Boris. V Kea Parku, Melbourne, so v družini Jožeta in Ane Pekol dobili sinčka. Dali so mu ime Tonček. V Ravasinijevi družini v istem kraju so pa sinčku pri krstu dali ime Jurček. V družini Ludvika in Ane Rus so pa ime-li žalost. Smrt jima je ugrabila 18 mesecev starega sinčka.

USA

Vse naročnike v Severni Ameriki prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino in tudi naročnino za leto 1958. Zlasti prosimo tiste naročnike, ki prejemajo list z avijonsko pošto, da ne odlašajo s plačilom, ker mora uprava zalagati a-

Vsak teden ena

ROŽA NA VRTU ZELEDEM CVETE...

Roža na vrtu zelenem cvete pride tja k roži veselo dekle, rože si začeli, rožici govori: “Pojdi, ah pojdi z menoj!”

Žalostno roža povesi glavo, dekle utrga cvet z mehko roko, v dom ga ponese svoj: “Tu mi vonj sladki tvoj večno oznanjaj pomlad!”

Pa je na oknu cvetela pomlad, pa je otožno kril rožico jad, roža cvetela je, roža zvenela je, deklica toči solze.

vionsko poštino. Naročnina za Severno Ameriko znaša na leto z avijonsko poštino Dol. 9. Plačila sprejema v Severni Ameriki League of C.S.A., 238 E. 19th Street, v Clevelandu pa FAMILIA, 616, Glass Ave, Cleveland 3. Ohio.

V Slovenski fari sv. Štefana v Čikagu so čikaški Slovenci imeli 8. februarja tradicionalno predpusno prireditve. Pripravila jo je Liga kat. slovenskih Amerikancev. Za to priložnost so njeni člani naštudirali Streicherjevo komedijo “Kam in zadreg?”. Uprizoritev je lepo uspela, za kar imajo zasluge režiser Filip Stanovnik in vsi igralci: Marjan Merala, Lojze Gregorič, Pepca Mokorelova, Gabrovi sestre Anka in Mi-ja, Ivanka Stanovnikova, Ivanka Velbova, Janko Burjek, Ivan Buh in Tone Gaber. Kulise je imel na skrbi Peter Fišinger, oder pa Tone Štrukelj. Šepetalka je bila gđ. Mimica Željko.

Na pustno nedeljo je pa imelo pustno zabavo Slovensko društvo Triglav v Milwaukee. V farni dvorani pri sv. Janezu, kjer je pred leti župnikoval pok. France Gabrovšek, je bila na sporedu veseloigra “Trije vaški svetniki”. Igro je naštudiral Vlado Kralj, poleg njega so pa v igri nastopili še trije člani njegove družine. Ti in ostali igralci Jakob Beznik, Zofka Rifelj, Franc Škof, Bara Strmšek, Karel Kveder, Franc Rozina, Janko Limoni, Marija Kunovar vijo nadvse zadovoljno.

KANADA

Krščeni so bili: Veronika Katarina Jamnik, hčerkica Ludvika in Jožice, rojene Dolanc; Andrej John Dolinar, sinček Antona in Marije, rojene Holobar; Dorica Martina Kokelj, hčerkica Pavla in Ane, rojene Lukančič; Edvard Henrik Erčulj, sinček Henrika in Frančiške, roj. Kregar; Marija Pezdur, hčerkica Franca in Marije, roj. Celar; Diana-Danijela Donko, hčerkica Rudolfa in Alojzije, roj. Sitar; Janez Homiak, sinček Karla in Sine, roj. Gawilow; Victoria Christina Jevnikar, hčerkica Alojzija in Frančiške, roj. Maver; Joseph Edward Ponikvar, sinček Alojzija in Stanislave, roj. Kušljan; Sylvester Christian Lebar, sinček Teodorja in Marije, roj. Vučko; Marjan Zver, sinček Martina in Marije, roj. Žalik; Veronika Martina Dolenc, hčerkica Alojzija in Marjane, roj. Maček; Jožef Zver, sinček Jožefa in Kristine, roj. Vutek; Thomas Frank Muhič, sinček Cirila in Milke, roj. Paznar; Helen Sylvia Paznar, hčerkica Filipa Rada in Terezije, roj. Perne; Janez Tomaž Kus, sinček Franca in Francike, roj. Bevk; Ludvik Janez Jakopin, sinček Leopolda in Marije, roj. Kranjc.

Poročili so se: G. Franc Ritlop iz Črensovcev in gđ. Terezija Gjura iz Srednje Bistrice v Prekmurju; g. Valentin Tekavčič iz Žužemberka in gđ. Marjeta Medved iz Stožic pri Ljubljani; g. Alojzij Bratkovič iz Bakovcev in gđ. Marjeta Tanaček iz Badarcev v Prekmurju.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Likvidacija družine Bastič, izjavi Tina Mravljeta in Tončka Mravljetove, izjava Franca Kastelica so pričevanja žrtev kom. revolucije na Slovenskem. Za kasnejše rodove jih je ohranil msgr. Škerbec v svoji novi knjigi Krivda rdeče fronte, katero dobite v Dušnopastirski pisarni.

SLOVENSKI DAN

13
april
1958

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Nek japonski poslanec je v tamošnjem parlamentu zahteval proiskavo zaradi dobave železa, jekla itd. v Argentino v letih 1954-57 po trikrat dražjih cenah. kakor so bile na domačem trgu. Ko je n. pr. tona železa veljala na Japonskem 24.000 jenov (360 jenov je en dolar), so ga v Argentino izvažali po 79.000 jenov vsaka tona. S tem se je, je dejal poslanec, občutno povečal arg. dolg napram Japonski, ki trenutno v celoti skupaj z drugimi dobavami znaša 55 mil. dolarjev.

Venezuelska vojska vlada je da'a Paragaju posojilo 20 mil. dolarjev.

Kakor javljajo iz USA, bodo tamkajšnje oblasti omejile do skrajne možne meje sleherni uvoz petroleja iz Venezuele in Bližnjega vzhoda.

Po poročilih USA poljedelskega ministrstva sta Argentina in Urugvaj izvozili v prvih mesecih 1957 več kot 12,5 mil. kg volne preko nizozemskih pristanišč v ZSSR. Leta 1956 je izvoz dosegel 12 mil. ton kg.

Šest največjih francoskih letalskih tovarn se je združilo v gradnji raket. Temu konzorciju se lahko pridruži tudi inozemski podjetja.

V letu 1957 je bilo v Švici samo 5 delavskih konfliktov, ki so vodili v stavke, od katerih sta dve trajali manj kot en dan. Ostali trije konflikti so bili omejeni na tri podjetja z nekaj desetimi delavci.

V teku 1957 je bilo v Avstriji pripuščenih v promet 57.059 novih vozil, od tega okrog 43.000 doma narejenih. Celotno število avtomobilov, motorjev, prikolic in kamionov je doseglo lani število 772.636.

Arg. delegacija v deželah za železno zaveso je sklenila nakupe v višini 27 mil. dolarjev, od tega ZSSR 4,73, Madžarska 3,39, Jugoslavija 0,09, Rumunija 1,32, Poljska 0,91, Češko-Slovaška 16,83. V okviru 59 v ta namen sklenjenih dogovorov bo Argentina kupila strojev in

ind. naprav za 8,5 mil., cevi za 4 mil., tračnic za 9 mil., žerjavov in pod. za 1,8 in naprav za elektrarne za 1,9 mil., poleg manjših postavk za precizne instrumente, jeklo in pločevino, aluminij itd. Delegacija je nakupila ta material za naslednja arg. podjetja: YPF — Yacimientos Petroliferos Fiscales (Drž. podjetje za črpanje petroleja) 7.133.973 dolarjev Fabricaciones Militares (Vojaške tehnične delavnice) 955.218 dol. Dr. prevozno podjetje 1.519.697 dol., DINIE (bivša nemška podjetja, zaplenjena ob koncu II. svet. vojne) 520.000 dolarjev, Drž. železnice 8.176.300 dol., Obras Sanitarias (drž. zdravstvena skrb) 3.052.374 dol., Combustibles Solidos (Drž. podjetje za goriva) 3.486.636 dolarjev.

SLOVENCİ PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

Novi župnijani: Po božiču do 25. januarja so se prijavili v župnijo Marije Pomagaj v Torontu sledeči novi župljani:

Družine: Adolf Novak in Vera, rojena Žilavec s sinčkom Karlom; Adolf Jeglič iz Kamnika in Ada, roj. Cih z Jesenic; Janez Kirec in Ana, roj. Cesar s sinkom Janezom iz Dolnje Lendave; Stanislav Bobnič iz Rožnega pri Krškem in Marija, roj. Košar iz Žarkovega dola pri Sevnici. Fantje poedinci: Ernest Čontala iz okraja Grad-Motovilci; Anton Vovk iz Malega Cirknika pri št. Rupertu na Dolenjskem; Štefan Žalik iz Prekmurja; Anton Škrajnar iz Ambrusa; Alojzij Nežan iz Korenitke pri Veliki Loki; Jože Čičigaj; Emil Marušič; Izidor Komavli; Avgustin Novak iz Ilirske Bistrice; Štefan Biro, kamnosek, iz Dolnjega Lakoša; Janez Kuk iz Slovenskih Konjic; Slavko Guili iz Dolnjega Zemuna pri Ilirski Bistrici; Rud. Ujčič iz Ilirske Bistrice; Jože Zlatkovič iz Mune pri Ilirski Bistrici; Ivan Ovčarič iz Mune pri Ilirski Bistrici; Marjan Šajn iz Podkorena na Gorenjskem; Janko Nečemer iz Geržece vasi pri Krškem; Anton Šterk iz Gribelj v Beli Krajni; Pavel Brodarič iz Gribelj v Beli Krajni; Matija Žunič iz Gribelj

v Beli Krajni; Jože Novak iz št. Vida pri Ljubljani; Alojz Grmovšek iz Gabeške gore; Alojzij Juvan in Kočevja; Anton Šinko; Dr. Srečko Pregelj iz Ljubljane. Dekleta-poedinke: Berta Mlačnik iz Luč v Savinjski dolini; Marija Štefe iz Retenji pri Trzinu; Franciška Novak iz Radomerja pri Ljutomeru; Frančiška Grčar iz Dol pri Litiji; Pavla Kodrič iz Dol pri Krškem; Rozalija Pintar iz Melincev v Prekmurju; Slava Bogolin iz Senuš, župnija Leskovec pri Krškem; Berta Komavli; Marija Tomšič iz Ilirske Bistrice; Julijana Bobnič iz Rožnega pri Krškem; Albina Maljevac iz Podgraj v Prekmurju; Terezija Barber iz Šulincev pri Gornjih Petrovcih; Ema Seljak iz Tržiča na Gorenjskem; Mrs. Karolina Vinčec, mati gospe Štefan Bokanove.

NAJBOGATEJŠI NA SVETU

Kdo so? se pogosto vpraša ta ali oni. Po zadnjem spisku je vrstni red naslednji: 1) Ibn Saud, kralj Arabije — 5 milijard dolarjev zasebnega premoženja. Nekateri ga sicer cenijo samo za 3,5, drugi spet preko 5 milijard, a na splošno mu priznavajo pet milijard. 2) Šejk iz Kuveita — tri milijarde, 3) Šejk iz Katarja — okrog dveh milijard. Vsem tem trem je premoženje prinesel petrolej in to šele v letih po tej vojni, ker ga prej tamkaj niso toliko črpali. 4) Maharadža iz Hajdarabada, ki je svoje premoženje podedoval, 5) Petrolejski magnat H. L. Hunt, Severnoamerikanec iz Texasa; vzporedno z njim gre J. P. Getty, prav tako petrolejski kralj iz Kalifornije. Tema dvema sledita dediča petrolejskega premoženja Richard Mellon in John R. D. Rockefeller, junior. Hunta in Gettyja cenijo na 700 milijonov dolarjev. Na listi so še Astor, Hariman, Whitney, Ford in drugi, katerih premoženje pa še zdaleka ne dosega prvih pet.

Župnije Stična, Jezica pri Ljubljani, Begunje pri Cerknici in občine Loški potok, Črni vrh in Polhov gradec: pobiti v času revolucije in po njej so navedeni v knjigi msgr. Škerbca Krivda rdeče fronte. Knjigo dobite v Dušnopastirski pisarni.

Vzporedno s to listo so objavili pred kratkim tudi listo podjetij, ki so v preteklem letu imela največji obrat. Med tistimi, katerih obrat je presegel dve milijardi dolarjev, je najti 13 severno-ameriških in štiri druge firme: General Motors — 11 milijard, Standard Oil of New Jersey (Rockefeller) — 7, Royal Dutch Shell — 6,5, Unilever (Anglija) in Ford — obe 4,6. Daleč za temi podjetji stoje nekatera evropska: tako Nestlé (Švica) na 30. mestu in Mannesman ter Krupp na 33. odn. 36. mestu.

Kar se nameščencev tiče, vodi General Motors, — ki jih ima 600.000, General Electric — 280.000, United States Steel — 260.000, Royal Dutch Shell — 250.000, Ford — 180.000, Siemens — 16.000, Standard Oil of New Jersey — 150.000. Zanimivo pa je, da je svojevrstni rekord postavila kanadska trdka whiskyja Hiram Walker: pri 6000 nameščenih je bil njen obrat v preteklem letu 371 milijonov dolarjev.

DRUŠTVENI OGLASNIK

V pisarni Društva Slovencev naj dvigne svojo pošto: Emil Ivančič, Lado Jeriha, Luis Lesar, Jože Muri, Jože Možina, Franc Šega, Ivan Žefran.

Risarski tečaj za gradbeno stroko. Vabimo vse, ki bi se zanimali za tak tečaj in ga želeli obiskovati, naj se zgledajo v pisarni Društva Slovencev, Ramon Falcon 4158, med uradnimi urami.

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

LOJZE NOVAK
izključno zastopstvo

BUMAR, S. R. L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročno odplačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse kar vam je potrebno doma, v uradih, v trgovini.

Športne prireditve v okviru
III. Slovenskega dne 1958

Sobota 22. in 29. marca 1958 — obakrat ob 19 v prostorih NAŠEGA DOMA v San Justo.

ŠAH: 1. Naš dom - SFZ Moron, Mladinski dom - SFZ Lanus
Naš dom - SFZ Lanus, Mladinski dom - SFZ Moron
2. SFZ Lanus - SFZ Moron, Naš dom - Mladinski dom
in nekončane partije prejšnje sobote.

Nedelja 23. marca 1958 ob 9 — Športno igrišče LANUS.

NOGOMET: Naš dom - Mladinski dom, SFZ Lanus - SFZ Moron

Nedelja 30. marca 1958 ob 9 — Športno igrišče DON BOSCO, Ramos Mejia

NOGOMET: Naš dom - SFZ Moron, Mladinski dom - SFZ Lanus

Pri vseh prireditvah pobirajo prostovoljne prispevke za kritje stroškov, presežek bo šel v sklad socialnega sklada Društva Slovencev.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO
	Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión N° 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 571282

OBVESTILA

2. poletna prireditve SKA bo družabni sestanek ob izidu 25. publikacije in vstopu v 5. leto delovanja v soboto 29. t. m. ob osmih zvečer v Iliriji, Alvarado 350, Ramos Mejia, združen z razstavo slik Ivana Bukovca (bariloški motivi) in doslej izšlih publikacij SKA. Vabljeni člani in prijatelji.

Comisión Católica de inmigración omogoča ob določenih pogojih posojilo za vožnjo svojcev iz Jugoslavije v Argentino. Informacije dobite na Ramon Falcon 4158.

V BARILOČAH

so prekrasni izleti tudi v jeseni. Zlasti na Islo Victorijo, na Cerro Otto ali pod Tronador na obisk k smučarskemu prvaku Jermanu. Spomini na te izlete so neizbrisni.

Za mal denar — \$ 45 dnevno — imate prenočišče in hrano v hiši Alberta Budineka.

Za obisk se priporoča

ALBERT BUDINEK

Pasaje Gutierrez - Barrio Belgrano,
S. C. de Bariloche

Prevodi in pomoč pri nabavi dokumentov, ureditev državljanstva itd.

SIMON RAJER

PREVAJALEC

(traductor público)

URUGUAY 654, BUENOS AIRES

od 9 - 11 ure

KONCERT

klasičnih - umetnih in narodnih pesmi,

ki ga ob 10. letnici ustanovitve prireja

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR "GALLUS"

v korist slovenskim domovom v Argentini,

dne 30. marca 1958 v dvorani El Salvador, Callao šte. 540.

Vstopnice po 20, 15, 10 in 5 pesov so na razpolago:

Capital: Slovenska hiša, Ramón Falcón 4158; Lanús: G. Reven; San Martín: Gdč. Havelka;

Florida: Druina Prijatelj in San Justo: G. Jenko — NAŠ DOM in urarna Lipušček.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(77)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"To je bilo samo zame", odvrne nepotrpežljivo Bernardka. "Če bi skrivnost povedala vam, gospod, potem bi ne bila nobena skrivnost več."

Drugi se je izrazil proti čudni navedbi, da je jedla travo in zelišča.

"Ne razumem, da je mogla Gospa zahtevati nekaj tako odvratnega. Vse to ni nič podobno njej, kakor jo ti slikaš. Delati si morala nekaj, kar delajo živali..."

"Ali ste mogoče vi žival, če jeste solato", je ravnodušno odgovorila Bernardka. Gospodje so se spogledali, ne vedoč, ali ni odgovor nemara predrzen. Toda mirne deklacijske oči niso potrjevale suma. Antonija Peyret, ki je sedela na klopi za priče, se je kihajoče zasmejala.

Od vseh svetnih lurških oblastnikov ki so se borili proti Gospe, se samo Lacadé ni omajal. Elastični sladokusec je znal celo v resnem položaju še lizati sladkost. Sicer pa, kdo govori o resnem položaju? Ali more massabielski čudež za vedno ovreči gospodujočo filozofijo, naloga praktičnega moža gotovo ni, da bi izkrmel valjavo naravnega zakona. Časa ni mogoče razumeti, svet je neumni milni mehur, Lurd mesto v zagonu in A. Lacadé ni norec. Od tiste ga poletnega večera, ko je mislil, da mu je skrivnostna moč vode odpravila glavobol, so mu padle luskinke z oči.

Vsakemu človeku sta prirojeni stopnja in način za vrnitev k duhu. Tudi Lacadé se je na svoj način vrnil.

Župan je namreč prišel do prepričanja, da milostni studenec ni nič slabši od mineralnega, da je v nekem pogledu še bolj izrazit in še izvirnejši. Lacadé je temu osebnemu okusu bi sicer nekoliko bolj odgovarjalo blesteče zdravilišče kakor pobožna božja pot. Toda kaj naj bi se napravilo? Učeni Glarens je imel prav, ko mu je nekoč v kavarni dokazoval, da je bilo v Lurdu že v poganskih sivih časih svetišče in taka mesta nikoli ne izgube svojega mističnega značaja. Lacadé s tem ni bil zadovoljen. Odpovedal se je sicer ljubim sanjam o kazni z zdraviliškim parkom, odpovedal paviljonu za muziko, kavarni na terasi in igrišču za kroglet. Veseljaško letovišcarsko življenje bogatih in srečnih bi pač ne pristojalo spoštljivemu čudežnemu okolju votline. Ne bo koncertov, ne bengalskega ognja, ne maskerad, ne lepih žena v krasnih toaletah, niti žogajočih se otrok. Škoda, misli uživalec Lacadé, ki že vidi pozemsko pestro veselje, ki se umika romarskim procesijam. Tudi zdravilna voda je postala sveta voda in treba se je posloviti od načrta o zdraviliški družbi z delničami in od ideje o cve-toči trgovini z vodo. Steklenice z etiketami, kjer bi Devica slemu otroku vrnila vid, bi bile izredno neokusne in Cerkev bi se pritožila. Mnogo stvari

odpade, toda še več jih pride, če se stvar pravilno zagradi, da se ne izmuzne. Na srečo se ni prepozno. Še je priložnost, da postane utiralec poti, in gre nasproti Cerkvi, ki še ni izrekla svojega velikega Da.

Stari Filip se ni malo začudil, ko je svoji gospodarici naznanil županov obisk. Lacadé je pred pobožno vdovo razvil pobožen načrt. Preden bo drugi dan komisija prvič obiskala votlino, bi bilo dobro votlino spremeniti v cvetlični vrt, na ta način bi škofijskim organom, ki so nezaupni, živo predstavili ljudsko prepričanje o pristnosti čudeža. Sedaj, po Vseh svetih, so sicer v vrtnariji poštarja Cazenave samo še astre. Toda te košate pokopališčne rože, ki cveto v več barvah, bi lepo izpolnile prostor. Ob enajstih bi prišla komisija k votlini. Uro prej bi mogla iti k votlini procesija boljših krogov z zastopstvom občine, in ti ljudje bi lahko opazovali, kdo bo prišel in kdo ne in na ta način ugotovili, kdo je prijatelj Gospe in kdo ni. Nihče pa ne bi bil tako izbran za to delo kakor gospa Milletova. Vdova, očarana zavoljo duševnega preobrata nekdanjega nasprotnika, je stvar takoj prišla v izkušene roke.

In res, drugi dan, točno ob devetih zjutraj, se je zbrala pred lurško občino v Rue de Bourg čedna družba boljših ljudi. Gospodje so v fraku, gospe nosijo spoštljivo tančico prek las. Vreme je izredno lepo. Adolf Lacadé stopi s svojima spremljevalcema skozi portal, slede mu gospodje občinski svetniki. Lica so mu ostroobrita in siva brada mu štrli naprej. Okrog trebuha se ga oklepa tro-

barvna pasa. V levici drži visok cilinder, v desnici pa gorečo svečo.

"Ali bi zapeli, "reče poštarju Cazenavi, preden da znamenje za odhod. "Mogoče" Nous, voulous, Dieu..."

Procesija se je počel pomika'a mimo kavarne Francais. Kakor od strele zadet strmi za njo duh časa v podobi kavar-narja Durana...

Sedemtrideseto poglavje

ZADNJA SKUŠNJAVA

Dekan je potožil škofu: "Bernardka je še premlada." Škof je odgovoril: "Postala bo starejša." In škof se trudi, da bi se Bernardka postarala, preden bo izrečena dokončna sodba o Gospe in njej. Med čudežem in njegovim priznanjem je najtesnejša izolacija, ki jo Monseigneur premore: čas. Ravna se točno po uradnih predpisih Benedikta XIV, ki so navedeni v dvaipetdesetem poglavju tretje knjige velikega dela "O proglasitvi blaženih in o kanoniziranju svetnikov". Čas je najmočnejša kislina na svetu, kraljevska voda, v kateri obstane samo najboljšje in najtežje zlato. Vsaka lažja kovina, pa četudi ima svojo lastno vrednost, se v njej raztopi in uniči. Marsikaj, kar ljudi ves dan vznemirja, je drugo jutro samo še sen. Celotno najbolj slavni in najbolj črni dnevi narodov utonejo mimogrede ob novi senzaciji. Lurška afera je čez mero za posilila časopise. Škof upa, da se bo sedaj, ob koncu leta, vznemirjenje poleglo. Mogoče, da ob koncu drugega leta nihče več ne bo govoril o Massabielli, in bodo zgodbe o prikazovanjih in ozdravljenjih samo še ljub spomin brez večjih posledic. Monseigneur Bertrand

Severe je določil komisiji štiri leta za delo. Pred iztekom tega časa naj se material pretrese, preišče in registrira, vendar brez dokončnega sklepa. V velikem časovnem presledku leži več spoznavne sile kakor v še tako ostrem človeškem razumu. Videlo se bo na primer, ali se bodo čudeži nadaljevali ali bodo izginili. Videlo se bo, ali se bo ljudsko gibanje, ki se je iz Lurda razlilo po vsej Franciji, obdržalo, ali pa je bilo le bežno dejanje utrujenih množic, ki so site nihilizma. Z dolgim čakanjem postavi škof na trdo preizkušnjo celo pristnost nadnaravnega principa samega.

Kar se tiče ozdravljenj, je v resnici videti, da se ne mislijo končati, temveč so se množila od meseca do meseca. Zdravniška komisija, ki že iz poklenih razlogov ne protežira rada "nebeškega mazaštva", je vsak slučaj kar moč skrbno preiskala. Izvide je dobila komisija, ki jih je predložila škofu. Ta jih prešeta in razdeli v tri razrede. Najprej so čudeži, ki so videti izredno zanimivi in so decela nenavadni. Medicina se je izrazila, da organskega zdravilnega procesa ne more razumeti niti ga razložiti, kar pa znanost ne more razložiti, še zdavnaj ni čudežno, sodi škof. Sledijo slučaj, ki so tako nepojasnljivi, da se je vsa komisija enoglasno odločila, da jim prizna značaj čudežev. K tem čudežem pristevajo na primer ozdravljenje tvora, ki je bil velik za človeško glavo, pa je po daljši uporabi zdravilne vode prišel pojemati in je decela izginil. Tudi ohromljenja, ki so se v nekaj dnevih občutno zboljšala. Škof ne zanika visoke vrednosti teh pramenov, noče pa svojega priznanja zidati samo nanje.